

11. Sep. 1842

FAKTA

Dato:

11. Sep. 1842

Sidetal:

Dagbog A, side 52-54

Dagbogens placering:

Det kgl. Bibliotek NKS 4201, I, 4°

Trykt udgave:

Mogens Lebech (red.): Et Aar af mit

Liv, København 1967, s. 93-95; Jesper

Svenningsen (red.): Seks år af et liv.

Johan Thomas Lundbye – Dagbøger

om tro, skæbne, kunst og kærlighed,

København 2018, s. 100-103

TRANSSKRIFTION

11 Sept. L M N

Louise Marie Neergaard! endnu hænger mine Tanker ved Dig. – "Mand er Mands Glæde – Træet fortørres, som staaer i øde Torp og dækkes hverken af Bark eller Blade, saa er den Mand, hvem Ingen ynder, hvi skulde han længe leve? – Taaber af Kloge gjør Menneskens Sønner den mægtige Elskov – men Ingen det undre, at anden Mand Kjærlighed hylder; den hulde Skabning, som gjør ringe Indtryk paa Tossen, tit rører den Visel!"¹ – Vel veed jeg, at jeg er hverken viis eller klog, og tillige, at jeg ikke staaer saadan ene, at Ingen skulde ynde mig; men dog maatte jeg tænke paa disse Steder i Havamaal, med Friskhed og Liv, trods deres høie Alder, endnu for vor Tid. Det er det Sande: at denne Pige har gjort stærkt Indtryk paa mig, men denne Kjærlighed seer jeg af de foregaaende Blade har ogsaa gjort mig til Taabe. Hvortil henskrive dette Visvas, det er nok: jeg vil gjemme hendes Minde, saalænge jeg nærer noget Haab om at vinde hende, eller, til jeg erkjender, min Følelse for hende var ikke sand Kjærlighed. Dog saaledes maa jeg nu betragte den; men det er ingen Fordom at en Mand skal kunne føde sin Kone, og derfor, bort med alle Tanker om Frieri og Forlovelse til jeg staaer fastere paa mine Been. Over 14 Dage har jeg nu været paa Vedbygaard, har daglig seet hende, daglig glædet mig ved hendes milde Kjærlige Væsen, men endnu ingen Spor fundet af hvad der kunde ligne Kjærlighed til mig. Hun er ikke min, hun er god, for god til mig. Aldrig vil jeg glemme den Omhu, hvormed hun pleiede sin ældste Broder,² der blev syg, imens jeg var der, heller aldrig hendes Ord paa de Spadseretoure, hun og Louise Lundbye tillode mig at deltage i. Den 3 Sept. gik hun med os til en Bakke, som H.C. Andersen •53• har døbt: Deiligheden. Jeg tegnede her et Udkast af Egnen³ i min lange, kjære Bog, hun selv har givet mig; det blæste, og venligt tilbød hun at holde paa Bladet, der flagrede for Vinden – hvor var jeg henrykt mens jeg tegnede dette Udkast, hendes Øine fulgte min Pen, hun sad der saa tæt ved mig, havde vi været ene, jeg kunde have tilstaaet hende, hvor kjær hun var mig. – Den 27 August var det den gamle Jomfru Bonas Fødselsdag. Man opfordrede mig til at arrangere nogle Tableauer; den ene skulde forestille [overstreget: H] Spaaqvinden, der forudsiger Hyrdedrengen sin tilkommende Storhed som den mægtige Pave Sixtus eller Gregor, jeg kan ikke huske det. Hun var Moderen, og jeg forbausedes ved at see, hvor hun var kjøn i den Dragt, vi i en Hast havde lavet sammen, hun er jo ellers ikke kjøn, jo, naar hun om Aftenen efter en Spadseretour i Hast havde hjulpet paa de nedfaldne Krøller ved at samle Forhaaret og lægge det i een tyk Lok bag Øret, da var hun st smuk, men det troer hun ikke selv. – Samme Aften tog hun en ældgammel kostbar Dragt paa, de har i Familien fra hendes Bedstemoders Tid, fik en Art Sæt lavet sammen, jeg troer af et gammelt Slør med kostelige Kniplinger, [overstreget: og] en Vifte i Haanden og skulde saaledes ligne et gammelt Familieportrait, som

vi finde dem fra forrige Aarhundrede. Ogsaa der saae hun godt ud. –
Saaledes mindes jeg mange Ting fra dette Besøg, men intet er mig saa
kjært, som Erindringen om vor Vandring til Deiligheden, da hun gjorde
mig opmærksom paa den deilige Belysning paa den fjerne Slette hiinsides
Thissøen, og senere sad og holdt taalmodigt Bladet, hvorpaa jeg tegnede
– og hendes og Louise L's⁴ Følgeskab, da jeg tilfods forlod det kjære
Vedby. •54• De fulgte mig til Korset paa Veien ad Skellebjerg til, det Kors,
jeg har tegnet i den lange Bog 5 Sept;⁵ her vendte de om efter at hun givet
mig Frugt til at lædske mig paa underveis. Ved dette Kors saae jeg Dig
sidst, venlige Pige! hvor skal vi næste Gang mødes og hvordan?

¹ Brudstykker af Hávamál fra den ældre Edda, henh. strofe 47, 50, 94 og 93. Oversættelsen afviger fra Finnur Magnússon's udgave, som Lundbye selv ejede.

² Peter Johannes Neergaard (1815-1887)

³ Den Hirschsprungske Samling, inv.nr. 1251.

⁴ Lundbyes kusine Louise Lundbye (1818-1845).

⁵ Privateje, afbildet i Karl Madsen: Johan Thomas Lundbye 1818-1848, København 1949, s. 159.

Sept. 52 11. Lff.

LMN

Lovise Marie Neergaard! endm' haves minde Takker ved Dig. —
 "Mand er Mandes Glæde — Taaet fortæres, som stæer i ide Tøp og
 Sottes huerken af Bark eller Blade; saa er den Mand hvem Ingen
 ynder, hi; skulde han længe leve? — Takker of klop jjer Mennes-
 skens Tæmmer den magtige Elskov — men Ingen det mindre, at
 anden Mand Hjerlighed hylde; den kaldte Skæbning, som gjer ringe
 Andtryk paa Tøssen, tit rører den Vise." — Vel veed j, at j er
 huerken vis eller klog, og tillige, at j ikke stæer saadan ene, at
 Ingen skulde ynde mig; men dog maatte j tænke paa disse
 sørlig Høder; blaamaal, med Friskhed og Liv, trods dens Høie.
 Allet, endm' for vor Tid. Det er det Lunde: at denne P. w har
 gjort stærkt Andtryk paa mig, men denne Hjerlighed sees j af
 de foregaaende Blade har ogsaa gjort mig til. Takke. Maakt
 hen skrives alt dette Visvas, det er nat: j vil glemme hendes
 Minde, saalange j nærer noget Blod om et minde hende, eller
 til j erkjender, min Fædles for hende var ikke sand Hjerlighed.
 Dej saaledes maas j nu betragte den; men det er ingen Fordom
 at en Mand skal kunne føde sin kone, og derfor, haak med alle
 Tanker om Føden og Forlavelse til j stæer fastere paa mine
 Been. Over 14 Dage har j nu været paa Næbygaard, har daglig
 seet hende, daglig glædet mig ved hendes milde Hjerlige Væsen,
 men endm' ingen Spot fundet af hvid da kunde ligne Hjerlighed
 til mig. Min er ikke min, min er god, for god for mig. Aldrig
 vil j glemme den Omst. hvormed min pleidede sin eldote Broder,
 der blev syg imens j var der, heller aldrig hendes Ond paa de
 Spædsøsterner, min og Lovise Landhøje killede mig at det tag i.
 Den Bøll. gik min med os til en Bakke, som M. G. Andersen

har d'alt: Deiligheiden. Jy teguede her et M'kast af Equen i min 53.
 lange, kjøn Dig, min selv her givet mig; det blæste, og venligt
 tilhød min at Malde paa Bladet, der flagede for Vinden - Men var
 jy henvendt saeris jy teguede dette M'kast, hendes Dine frøfulgte
 minn. Paa, min sad du saa tæt ved mig, havde vi været end,
 jy kunde have tilstaaet hende, hvor kjøn min var mig. - Den
 24. Aug'ust var det den gamle formfrø Bonas, Tidselsdag. Men
 afledede mig til at arrangere nogle Tableauer; den ene skulde
 se paa stalle det Spaagvinden, der forud siger Myrdebrengen sin
 tilkommende Storhed som den mechtige Pave Sixtus eller Gregor,
 jy kan ikke tænke det. Min var Moderen, og jy forhøisides
 ved at see, hvor min var kjøn i den Drekt, vi i en plast heo-
 re laust sammen, min er jy eller ikke kjøn, ja, naar min om
 Aftenen efter en Spredem'ation; plast havde Myrdebrengen paa de
 nedfaldne kraller ved at samle Forkeeret og lægge de i een
 trok Lok bag Døet, da var min et smukt, men det troer min ikke
 selv. - Samme Aften tog min en ald gammel, Kæsther
 Drekt paa, de her i Familien fra hendes Rodstavnadens
 Tid, fik en Art. Det laust sammen, jy troer af et gammelt
 D'as med Kæstherne kringlinger, og en Nifte i blaanden og
 skulde saaledes ligne et gammelt Familienportrait, som vi
 finde dem fra forrige Aarhundrede. Og sa da saal min gadt
 ind. - Saaledes mindes jy mange Ting fra dette D'as,
 men intet er mig saa kjært, som Erindringen om vor Vandring
 til Deiligheiden, da han gjorde mig opmærksom paa den deilige
 Betjening paa den fjørde Dette min sides Thissæn, og senere sad
 og holdt teatredig Bladet, hvor paa jy teguede - og hendes og
 Louise L's Følgeskab, da jy tilfeds forled det Kjøn Vedlig.

54. De fulgte mig til Korsset paa Veien ad Skjellebyen til, det
Kors, jeg har tegnet i den Lange Dag 5 Sept; her vendte de
om efterat haave givet mig Frøgt til et Leedske mig
paa underveis. Ved dette Kors saae jeg Dy sidst, sendige lige!
Hvor skal vi neste Gang mødes og hvor an? 23 Sept Aften.

Her sætter jeg en Afledning
af af Korsset ved Kamradens-
lyst, ogsaa i Tankernes her jeg
sot et Kors ved den Dag, da jeg
sidst saae hende. — Naften er
Louise Lindtjens kommet fra
Vedbygaard, her endnu i dag set
hende, havde ogsaa plitsen til
mig fra hende, og jeg var berav-
et og nok til at bede om en
Dare af dem Louise havde sendt
fra Veien, fordi jeg tænkte
mig, ~~ikke~~ ~~ikke~~ ~~ikke~~ hende, som
jeg ikke kan glemme havde givet
Louise den, som hun ogsaa

med gav mig Frøgt, da jeg forlod Vedby. Underlige Drømmer! hvor
tit siger jeg mig ikke: Du maa glemme hende — du har ingen
Forpligtelse mod hende — du har ikke Lov at tænke paa hende.
Du er fattig! — Det hjælper Alt sammen intet. Og dog er det til-
lige stærke Tjævel hos mig, om ogsaa denne Fjælelse for
LW (had mig kaldte hende saa) for Louise Marie Nungard,
om ogsaa den er den rette, rene Kjærlighed, hvorpaa et Hus
lykke kan bygges? Jeg tør endnu ikke tro det, og vil endnu